

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
16 martie 2024
Clasa a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Tânărul se apropie de marginea lacului și privi apa. Părea adâncă, dar strălucea în lumina după-amiezii. Pași hotărât pe pietrele reci de pe margine și se pregăti să sară: întinse brațele deasupra capului, își încordă mușchii picioarelor și plonjă. Fără ezitare.

Auzi, totuși, strigătul din urma sa:

– Tata, hai să ne jucăm!...

Dar până să apuce să răspundă, apele din jur se învolburară și îl traseră în adâncuri.

„Sunt puternic, ies la suprafață într-o clipită!” își spuse el dând energic din brațe și din picioare. Reuși să scoată capul din apă și respiră adânc, mulțumit. Începu să învânte tacticos spre mal, însă un obiect strălucitor de pe fundul apei îi atrase atenția. Curios să vadă despre ce e vorba, tânărul se scufundă din nou, apele se învolburară iar și-l traseră în adâncuri încă o dată.

Pe țarm doi copii - frate și soră - schimbau impresii:

– Crezi că se întoarce repede de data asta?

– Nu știu ce să zic... pariez că îi ia mai mult de o oră să iasă la mal, zise fetița.

– Hai, măi... doar ne-a promis că vine repede, se întristă băiatul.

– Promis, promis, da' nu poți fi niciodată sigur cu internetul ăsta.

Fata vorbea ca cineva care mai trecuse cel puțin o dată prin aceeași întâmplare și nu se aștepta la vreo surpriză din partea înotătorului.

– Și noi ce facem până se întoarce? se smiorcăi fratele mai mic.

– Păăăi... n-am nicio idee, se strâmbă soră-sa mestecând gumă.

– Dacă tot nu ne jucăm, vreau ceva dulce.

– Binee... hai că mi-a venit totuși o idee: facem o prăjitură! se entuziasmă fetița.

De bucurie, plescăi din limbă și făcu cu guma de mestecat un ditamai balonul care se sparse cu zgomot, lipindu-i-se de buze.

– Dezgustătoare! comentă băiatul.

– Ce, prăjitura? Adică tu chiar crezi că nu mă pricep? se supără soră-sa pe el.

– Nu... nu, prăjitura... tu, cu guma ta... bleah!

– Ok, hai mai bine să ne-apucăm de treabă.

– Da' tu te pricepi să umbli la cuptor? Să mă duc să-l chem... poate vine mai repede, totuși.

Băiatul era puțin îngrijorat. Se apropie de marginea lacului, dar nu zări nicio mișcare. Înotătorul era tot în adâncuri, unduind printre whatsapp-uri, mesaje, poze, aplicații și tot felul de emoji-uri colorate. Părea fascinat de tot ceea ce îl înconjura și nu dădea niciun semn că s-ar grăbi să revină la suprafață.

Între timp, în bucătărie, fetița pusese ingredientele într-un castron de plastic și se pregătea să pornească mixerul.

– Lasă-mă pe mine, tu pregătește cuptorul, îi spuse frate-său.

– OK.

– Nu m-am dus după el, că mă prindea și pe mine caracatița și rămâneam și fără joc, și fără prăjitură.

– Care „caracatiță”? se distră fetița.

– Cum care? „Telefonul-caracatiță”... că odată ce-a pus tentacula* pe tine, ești pierdut! Nu vezi ce-a pățit tata?

– Mda... îl aprobă soră-sa. Ce zici, îi lăsăm și lui o bucată? Întrebă ea așezând tava în cuptor.

– Hm, nu prea ar merita, că ne-a lăsat baltă cu jocul... dar mă mai gândesc până-i gata prăjitura.

– Hai, măi... că o fi și el obosit după atâta luptat cu caracatița! chicoti fetița.

Băiatul uită de îngrijorare și izbucni în râs. În aer plutea o aromă plăcută de prăjitură cu vanilie.

*tentaculă – parte mobilă a unei caracatițe

după Adriana Ștefan, *Un lac, un joc și-un tată*

B.

Cu siguranță, reducerea timpului petrecut pe telefon poate avea beneficii semnificative asupra sănătății. Dependența de dispozitivele mobile ne poate afecta viața și interacțiunile cu mediul înconjurător. În acest articol, vom prezenta câteva strategii practice pentru a reduce timpul petrecut pe telefon:

1. **Setarea limitelor de timp:** Majoritatea telefoanelor inteligente permit setarea unor limite de timp pentru utilizarea anumitor aplicații. Programați telefonul să vă avertizeze atunci când ați atins limită de timp stabilită. Aceasta vă va ajuta să fiți conștienți de timpul petrecut online.
2. **Crearea unei rutine fără telefoane:** Încercați să stabiliți perioade ale zilei când să nu utilizați telefonul deloc. De exemplu, puteți să vă rezervați primele 30 de minute ale dimineții pentru a vă bucura de micul-dejun fără telefon, sau să vă rezervați timp seara pentru a citi o carte sau pentru a petrece timp cu familia fără a fi deranjat de notificări.
3. **Dezactivarea notificărilor:** Notificările constante pot fi distractive și pot determina verificarea frecventă a telefonului. Luați în considerare dezactivarea notificărilor pentru aplicațiile non-esențiale sau limitarea lor la cele esențiale, cum ar fi apelurile sau mesajele urgente.
4. **Folosirea modului „Nu deranja”:** Telefonul dvs. dispune probabil de un mod „Nu deranja” care vă permite să opriți notificările pentru anumite perioade de timp. Utilizați acest mod atunci când aveți nevoie de concentrare sau când vă aflați în timpul activităților importante.
5. **Setarea obiectivelor zilnice fără telefon:** Stabiliți-vă obiective zilnice care să nu implice utilizarea telefonului. Aceasta vă va ajuta să vă concentrați asupra altor activități și să vă dezvoltați obiceiuri sănătoase.
6. **Găsirea de alternative offline:** În loc să vă bazați întotdeauna pe telefon pentru divertisment, găsiți alternative offline. Puteți citi cărți, să vă plimbați în natură, să vă alăturați unui club sau să petreceți timp cu prietenii fără a utiliza dispozitivele electronice.
7. **Autoreflexie:** Analizați cu atenție modul în care utilizați telefonul și identificați activitățile care consumă cel mai mult timp. Gândiți-vă la alternativele care vă pot aduce satisfacție și încercați să vă îndreptați atenția către acestea.

În final, reducerea timpului petrecut pe telefon necesită o abordare conștientă și consecventă. Adoptarea acestor strategii poate contribui la îmbunătățirea echilibrului dintre utilizarea tehnologiei și trăirea vieții offline.

după Dragoș Damian, *Cum putem reduce timpul petrecut pe telefon?*,
<https://infocons.ro>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrive pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există hiat în toate cuvintele din seria:
 - a) „lacului”, „verificarea”, „bucătărie”.
 - b) „pietrele”, „familia”, „iasă”.
 - c) „esențiale”, „unduind”, „ingredientele”.
 - d) „atenția”, „seara”, „aplicațiile”.

2 puncte
2. S-au format prin derivare toate cuvintele din seria:
 - a) „lacului”, „dezactivarea”.
 - b) „îngrijorare”, „strălucitor”.
 - c) „distractive”, „întotdeauna”.
 - d) „întristă”, „reduce”.

2 puncte
3. Sunt omonime cuvintele subliniate în secvențele din seria:
 - a) „ies la suprafață într-o clipită”, În grădină ies florile de primăvară.
 - b) „Păși hotărât pe pietrele reci.”, Răspunse sovăielnic la întrebarea mea.
 - c) „reducerea timpului petrecut pe telefon”, Susținem diminuarea poluării în marile orașe.
 - d) „Și noi ce facem până se întoarce?”, Am descărcat aplicații noi pentru telefon.

2 puncte

Scrive pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „se apropie de marginea lacului”, „întrebă ea asezând tava în cuptor”, „mă prindea și pe mine caracatița”, „În aer plutea o aromă plăcută”.
- 4 puncte**

5. Alcătuieste un enunț în care adjectivul din secvența „să vă dezvoltați obiceiuri sănătoase” să fie utilizat la gradul comparativ de egalitate. **4 puncte**
6. Precizează numărul de propoziții din enunțul: „Analizați cu atenție modul în care utilizați telefonul și identificați activitățile care consumă cel mai mult timp.”. **4 puncte**
7. Notează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvența: „Între timp, în bucătărie, fetița pusese ingredientele într-un castron de plastic și se pregătea să pornească mixerul.” **6 puncte**
8. Rescrie corect mesajul referitor la un stil de viață sănătos: „Prietenii mei apropiați au citit că petrecerea timpului în aer liber conduce la menținerea unui echilibru între lumea digitală și cea naturală.” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrive pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Precizează relația dintre tânărul înotător și cei doi copii, valorificând informațiile din textul A. **4 puncte**
2. Notează două trăsături ale unuia dintre copiii din textul A, pe care le vei susține cu exemple din text. **6 puncte**
3. Menționează un element de conținut comun celor două texte-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**
4. De ce crezi că tânărul înotător întârzie să se întoarcă? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul A. **6 puncte**
5. Care dintre strategiile/variantele de reducere a timpului petrecut pe telefon ți se potrivește? Motivează-ți răspunsul, în 50 - 70 de cuvinte, valorificând textul B. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Redactează o compunere de 100 – 150 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare prin care crezi că au trecut cei doi copii, pornind de la fragmentul:

- *Nu m-am dus după el, că mă prindea și pe mine caracatița și rămâneam și fără joc, și fără prăjitură.*
– *Care „caracatiță”? se distrahă fetița.*
– *Cum care? „Telefonul-caracatiță”... că odată ce-a pus tentacula pe tine, ești pierdut! Nu vezi ce-a pățit tata? (după Adriana Ștefan, *Un lac, un joc și-un tată*).*

În redactarea răspunsului tău, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unui dialog de patru – șase replici;
- introducerea unui alt personaj pe care îl vei descrie;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto. Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

A terminat de aspirat în camera de zi și s-a mutat în sufragerie. Singura persoană care o încuraja pe Penelope să scrie era vecina lor, domnișoara Maddie. Când era mică, înainte să meargă la școală, mama o lăsa la domnișoara Maddie ori de câte ori avea o întâlnire de afaceri sau alte treburi de făcut. Uneori, Penelope petrecea toată ziua acasă la domnișoara Maddie. Chiar dacă locuia pe aceeași stradă, parcă ar fi fost în altă lume. Acasă la domnișoara Maddie, Penelope avea voie să facă ceea ce mama ei numea „nimic”. Nu era nimicul acela în care te uiți la televizor ore în șir și

aștepți să treacă ziua. Acest nimic semăna mai mult cu o pagină albă pe care Penelope o putea umple oricum dorea.

De fiecare dată când rămânea la domnișoara Maddie, Penelope își petrecea timpul citind, scriind sau uitându-se pur și simplu pe fereastră. Domnișoarei Maddie nu-i păsa; de fapt, de cele mai multe ori i se alătura și ea. Odată petrecuseră o după-amiază întreagă căutând chipuri în desenul fibrelor de lemn ale tăbliei mesei din sufragerie. Când găseau unul, îl schițau pe o foaie de hârtie și îl botezau cu nume ca Ihabod sau Millicent. Pe urmă își imaginau povești elaborate despre personaje, pe care Penelope le scria într-un carnet. Când fetița întreba dacă nu cumva pierdeau timpul, domnișoara Maddie dădea ochii peste cap și spunea: „Nu-ți bate capul cu timpul, timpul își ține singur socoteala.“

Paige Britt, *Șirul pierdut al timpului*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este surprinsă *petrecerea timpului liber* în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- evidențierea unui aspect comun al modului în care este prezentată *petrecerea timpului liber*, în textul A și în textul C;
- evidențierea unui aspect diferit al modului în care este prezentată *petrecerea timpului liber*, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă

Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.